

Predvolebný monitoring Facebooku

Čo dominovalo slovenskej politickej
a problematickej scéne v auguste?

www.globsec.org

Úvod

S blížiacim sa termínom predčasných volieb do Národnej rady SR je politická kampaň v plnom prúde. Výsledky volieb ovplyvňujú rôzne faktory a na voličské rozhodnutia okrem politikov pôsobia aj ďalší aktéri slovenského informačného priestoru. GLOBSEC bude do termínu volieb publikovať pravidelné reporty, ktoré analyzujú kľúčové naratívy, témy a aktérov naprieč rôznymi skupinami na najpopulárnejšej sociálnej sieti slovenského internetu – Facebooku. Prvé dve vydania týždenných monitoringov sa sústredili na skupiny problematické zdroje, pro-demokraticí aktéri, štátne inštitúcie a maďarská menšina. Monitoring tohto týždňa analyzuje informačný priestor za celý august naprieč problematickými zdrojmi a politickými aktérmi a prináša najdôležitejšie témy, ktoré rezonovali slovenskou spoločnosťou v predvolebnom období na Facebooku.

Monitoring sa zameriava na časové obdobie od 29. júla do 25. augusta 2023. Analyzuje 20 najúspešnejších príspevkov publikovaných tzv. problematickými zdrojmi a politickými aktérmi (o výbere zdrojov viac v metodológii na str. 14) za každý augustový týždeň v sledovanom období. Spolu bolo teda analyzovaných 160 príspevkov – 80 príspevkov pre každú sledovanú skupinu.

Politickí aktéri z pohľadu virality príspevkov informačným priestorom na Facebooku dlhodobo dominujú. Problematické zdroje však v monitorovanom období získali rovnako nezanedbateľný dosah. Z hľadiska popularity príspevkov bol dominujúcim politikom Robert Fico spolu so straníkmi zo strany SMER-SSD. Za nimi nasledovali politici Republiky a SNS na spoločnej kandidátke so stranou Život-NS. Hlavnými témami šírenými v populárnych príspevkoch boli manipulatívne tvrdenia o údajnom úpadku právneho štátu na Slovensku či extrémnejšie tvrdenia o policajnom štáte pod vedením prezidentky Zuzany Čaputovej, premiéra Ľudovíta Ódora a policajného prezidenta Štefana Hamrana. Medzi príspevkami rezonoval aj „štátny prevrat“, vojna v polícii či zatknutie bývalého policajného prezidenta Tibora Gašpara, no venovali sa aj „kauze“ okolo sudkyne Pamelý Záleskej a novinárky Moniky Tódovej. Práve túto tému Robert Fico spopularizoval a následne dominovala naprieč problematickými zdrojmi.

V rámci oboch tém a naprieč všetkými aktérmi sa objavovali naratívy podryvajúce dôveru v štátne inštitúcie, justičný systém a nezávislosť médií, ale aj viktimizácia opozície, spochybňovanie férovosti nadchádzajúcich volieb a presvedčanie potenciálnych voličov o údajnom nadržíavaní vysokých politických predstaviteľov „progresívnym stranám“. V mnohých príspevkoch sa nachádzali nekorektné útoky na politických predstaviteľov či LGBTI+ ľudí. Vzhľadom na blížiace sa voľby môže takéto prehlbovanie už tak alarmujúco vysokej nedôvery v demokratické procesy, štátne inštitúcie a médiá prispievať k informačnému chaosu a burcovaniu emócií, na ktorých populistické strany efektívne získavajú politické body a voličské hlasy.

Predchádzajúce volebné monitory sú dostupné na [webovej stránke GLOBSECU](#).

Autori

Katarína Strauszová, Junior Researcher

Nikoleta Nemečková, Communications Manager and Project Assistant

Centrum pre demokraciu a odolnosť | GLOBSEC

**Co-funded by
the European Union**

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or EACEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Dominujúci aktéri

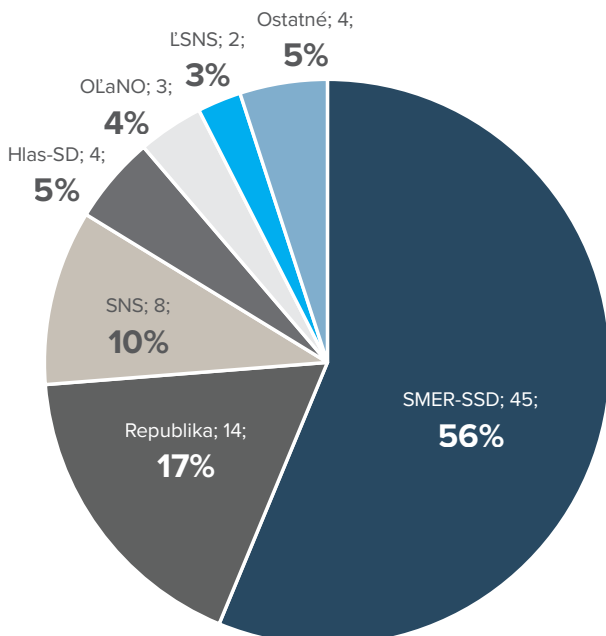
V skupine politických aktérov boli najpopulárnejšie príspevky strany SMER-SSD a jej členov. Dokopy zverejnili 45 príspevkov, čo predstavuje viac ako polovicou z celej vzorky politických aktérov a akumulovali spoločne takmer 300 tisíc interakcií. Komunikácii SMERu-SSD dominoval Robert Fico, a to v počte príspevkov, ako aj v popularite samotných príspevkov. Zo 45 príspevkov strany mu patrilo až 21. Medzi ďalšími populárnymi stránkami boli napríklad Erik Kaliňák, Robert Kaliňák, či samotná stránka strany SMER-SSD. Medzi aktérmi, ktorí zdieľali najpopulárnejšie príspevky sa po strane SMER-SSD najviac vyskytovali politici strany Republika, a to so 14 príspevkami. Spomedzi nich boli najúspešnejšie príspevky predsedu Republiky Milana Uhríka. Na treťom mieste sú členovia koalície SNS a Život-NS, ktorí prispeli do monitorovanej vzorky 8 príspevkami. Z nich patrila väčšina Tomášovi Tarabovi.

Vo vzorke problematických zdrojov boli v porovnaní s politickými aktérmi stránky viac diverzifikované. Účtom s najväčším počtom populárnych príspevkov v sledovanej vzorke sa stal Matovičov cirkus, za ktorým tesne nasledujú stránky Eduard Chmelár či BRAT za BRATA. Populárna bola aj Televízia

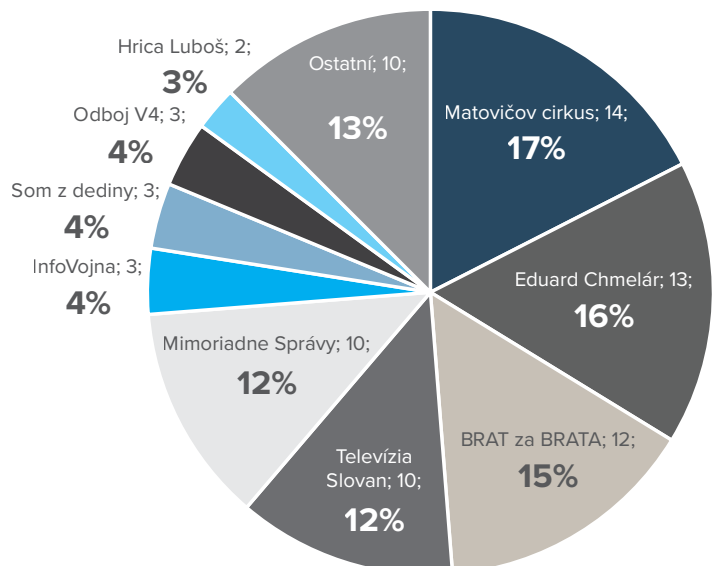
Slovan so záznamami z ich pravidelných vysielaní, do ktorých si pozývali hostí ako Martin Daňo či Štefan Harabin. Stránka s názvom Hrica Lubos sa do vzorky dostala len s dvoma príspevkami, avšak jeden z nich sa stal najpopulárnejším príspevkom daného týždňa s vyše 22 tisíc interakciami. Tematicky sa daný príspevok venoval práve najviac rezonujúcej téme problematických aktérov – „kauze“ novinárky a sudkyne.

Približne tretina príspevkov - 36% - mala vo svojom obsahu negatívny sentiment. 14% príspevkov, vo väčšine tých, ktoré šířili konšpiračné teórie, využívali ešte tvrdšiu reč, ktorá obsahovala urážky či nádavky voči konkrétnym osobám alebo LGBTI+ ľuďom ako skupine. Na druhej strane 50% príspevkov vykazovalo neutrálny (23%) alebo pozitívny charakter (27%). Práve neutrálny a informatívny sentiment sa vyskytoval prevažne v prípade médií, ktoré zdieľali príspevky z priebehu festivalu PRIDE. Pozitívny sentiment sa vyskytoval u prodemokratických aktérov, ako aj u médií. Aj napriek tomu, že počet príspevkov, ktoré vykazovali negatívny sentiment (36%) je vyšší ako počet príspevkov, ktoré mali pozitívny charakter (27%), pozitívny sentiment dokazoval výrazne vyšší dosah v počte interakcií, a tak v mediálnom priestore a v spoločnosti viac rezonoval.

Politické strany s najväčším počtom príspevkov v monitorovanej vzorke

Problematické zdroje s najväčším počtom príspevkov v monitorovanej vzorke

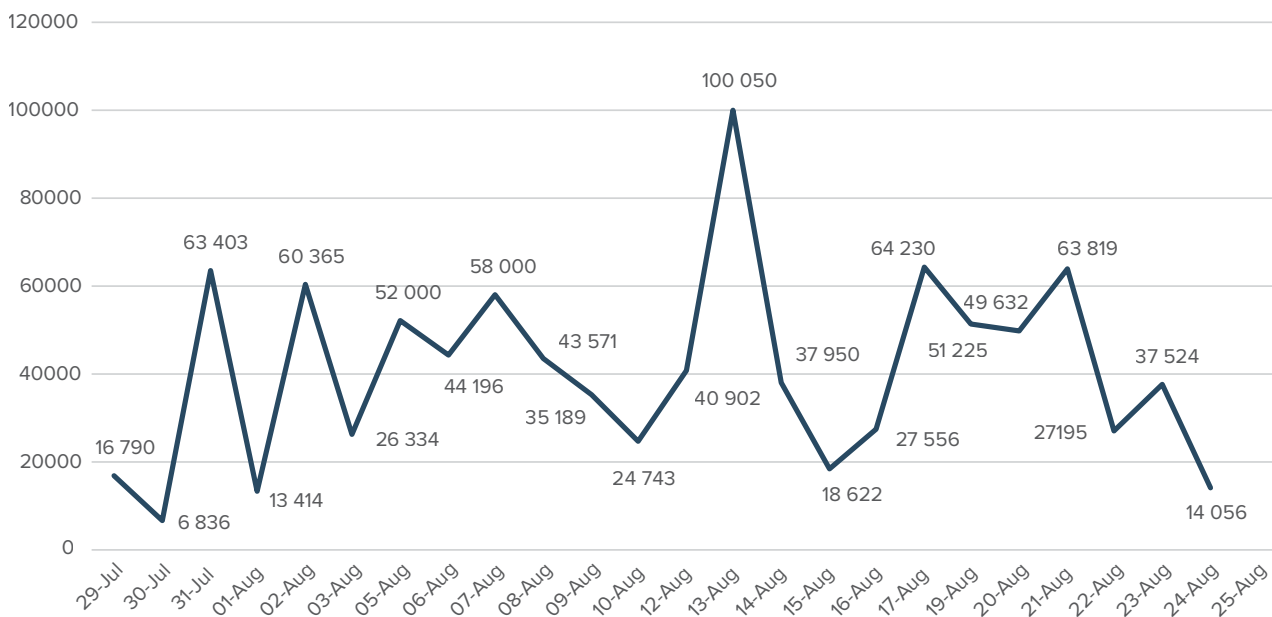
Politickí aktéri

Príspevky s vysokým počtom interakcií boli publikované konštantne počas celého mesiaca. Významný nárast 13. augusta bol spôsobený troma príspevkami z Facebook stránky SMER-SSD, pričom sa všetky venovali téme prepustenia bývalého policajného prezidenta Tibora Gašpara. T. Gašpar bol dva dni predtým zadržaný Národnou kriminálnou agentúrou (NAKA) v prípade Ezechiel 7 v súvislosti s podozreniami z korupčnej trestnej činnosti.

Spomínané tri príspevky dosiahli takmer 60 tisíc interakcií z celkových 100 tisíc interakcií daného dňa. Najpopulárnejší príspevok **informuje** o samotnom prepustení Gašpara, a to jeho fotografiou s Robertom Kaliňákom a Gašparovým advokátom Marekom Parom. Druhým najpopulárnejším príspevkom je **video** bývalého policajného prezidenta na stránke SMER-SSD. Popis hovorí: „Bez Vás, by som dnes oblohu opäť neuvidel...“ a NAKA a Úrad špeciálnej prokuratúry (ÚŠP) nazýva „zločincami“. V treťom príspevku so záznamom z tlačovej konferencie strany SMER-SSD Robert Fico **hovorí**, že kauza bola „vymyslená s cieľom poškodiť strane SMER-SSD“. Vo videu

je taktiež opakovane spomenutý údajný cieľ „likvidácie opozície“. Predseda strany vykresľuje korupčné kauzy ako vykonštruované a ako súčasť predvolebného súboja zo strany prokuratúry a polície. Podobné naratívy, ktoré majú za cieľ znižovať dôveru vo verejné inštitúcie, sa objavujú vo viacerých príspevkoch tejto strany a jej politikov, ako možno vidieť aj v analýze hlavných tém nižšie.

Počet interakcií 80 monitorovaných príspevkov politických aktérov za obdobie od 29.7 do 25.7. 2023

TOP 3 príspevky politických aktérov za august

1. Robert Fico: DVE LESBY NA VÝLETE. MEDIÁLNO JUSTIČNÁ MAFIA V AKCII. (28,9 tis. interakcií)

2. SMER-SSD: Marek Para: TIBOR GAŠPAR PREPUSTENÝ!! (25,2 tis. interakcií)

3. SMER-SSD: Tibor Gašpar: ZVÍŤAZÍME (20,5 tis. interakcií)

Problematickí aktéri

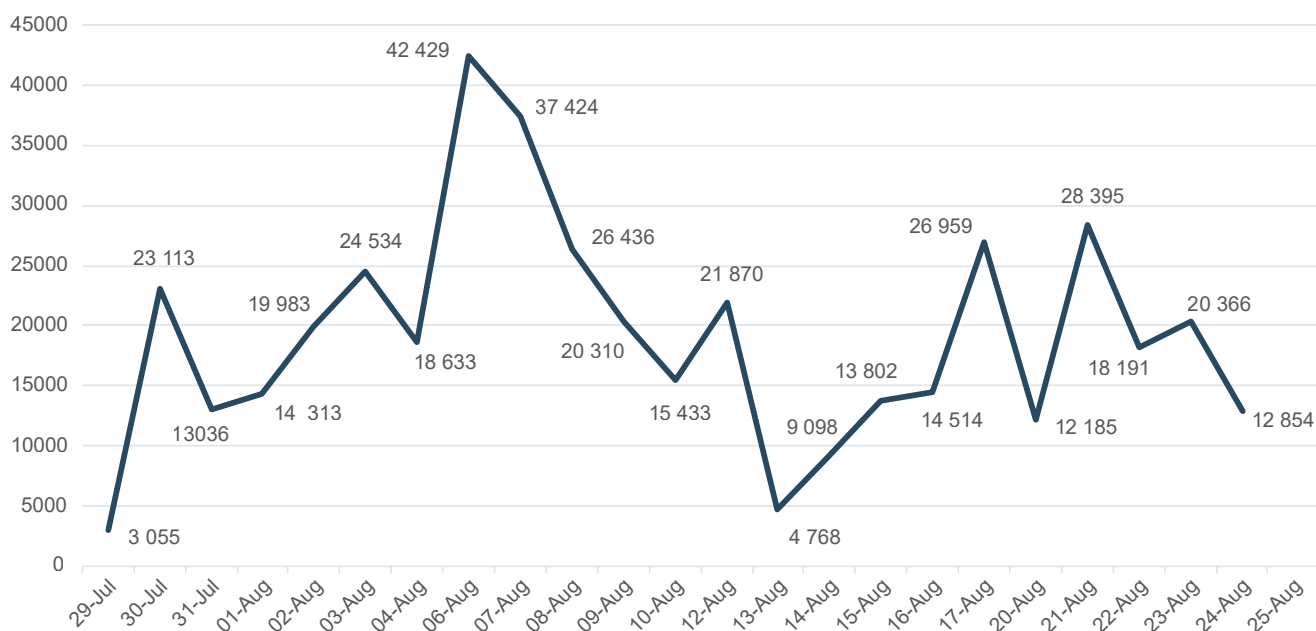
Problematickí aktéri získali najväčší dosah 6. augusta pri druhej najpopulárnejšej téme tohto monitorovacieho obdobia, a to v súvislosti s videom bývalého kontroverzného novinára Martina Daňa, v ktorom zverejnil záznam zo spoločnej dovolenky novinárky Moniky Tódovej a sudkyne Špecializovaného trestného súdu Pamelu Záleskej. Na kauzu údajného konfliktu záujmov medzi dvoma verejne známymi ženami reagovala aj Facebook stránka Robert Fico, jeho video získalo najväčší počet interakcií spomedzi všetkých príspevkov oboch monitorovaných skupín stránok.

Najpopulárnejším príspevkom v skupine problematických aktérov sa stal útržok Daňovho videa na stránke **Matovičov cirkus** s popisom „NECH SI NOVINÁRI OCHUTNAJÚ SVOJU VLASTNÚ MEDICÍNU A POCÍTIA NA VLASTNEJ KOŽI, KEĎ SA VRÁTAJÚ V SÚKROMÍ INÝCH!!“.

Podobne ako pri politických aktéroch dominoval naratív narúšania dôvery v nezávislé médiá a súdy.

Okrem príspevku stránky Matovičov cirkus, ktorý získal 16 tisíc interakcií, sa téme v rovnaký deň venovali stránky **Infovojna** a **Som z dediny**, ktoré dokopy získali ďalších 4,7 tisíc interakcií. Infovojna pri tom rozširuje aj naratív zneužívania súdnictva a podryva jeho nezávislosť prostredníctvom citátu od politika SMER-SSD Ľuboša Blahu: „...poslala do väzby nevinného Milana Lučanského - toho Milana Lučanského, do ktorého Tódová v Denníku N nechutné útočila. Náhoda? Záleská bez vypočutia svedkov protistrany poslala Dušana Kováčika na 14 rokov do basy - toho Dušana Kováčika, ktorého Tódová roky ohovárala v Denníku N. Náhoda?“.

Počet interakcií 80 monitorovaných príspevkov problematických zdrojov za obdobie od 29.7 do 25.8. 2023

TOP 3 príspevky problematických aktérov v auguste

1. Hrica Lubos: Niečo pre aktivistku
Todovú&Company (22,3 tis. interakcií)

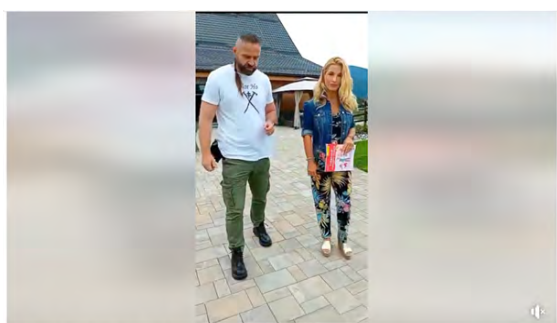
Niečo pre aktivistku Todovú&Company

2. Otevři svou mysl: Ukrajinský prezident
Volodymyr Zelenskyj. Jak přišel k moci, jaké
jsou síly, které skutečně stojí za ním a které mu
dopomohly k moci? (16,7 tis. interakcií)

Agent Zelenskyj (1. část)

3. Televízia Slovan: K sexuálnej výchove na
školách...(16,4 tis. interakcií)

K sexuálnej výchove na školách...

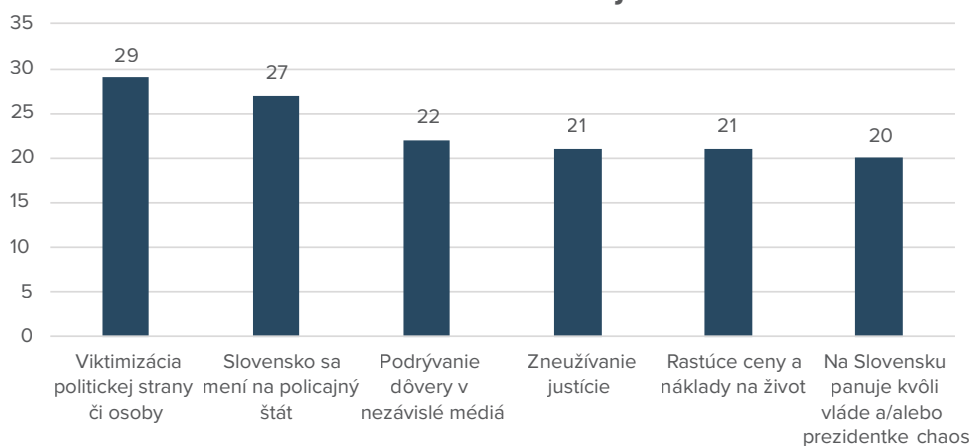
Naratívy, ktoré znižujú dôveru

V auguste dominovali medzi politickými a problematickými aktérmi najmä naratívy usilujúce o podkopanie dôvery vo fungovanie Slovenska ako demokratického právneho štátu. Spochybňovaná bola nezávislosť médií, súdov, polície, ďalších štátnych inštitúcií, prezidentky Zuzany Čaputovej a dočasne povereného premiéra Ľudovíta Ódora. S blížiacimi sa voľbami sa mnohé z týchto naratív spájali s údajnou perzekúciou opozície, podozreniami z manipulácie volieb a uprednostňovaním záujmov cudzích mocností pred národnými záujmami Slovenska a jeho obyvateľov. Zatiaľ čo medzi politickými aktérmi najviac rezonovali naratívy spojené s policajným štátom a vojnou v bezpečnostných zložkách, medzi problematickými našla najväčšiu odozvu „kauza“ okolo Moniky Tódovej a Pamelu Záleskej.

Slovensko ako policajný štát a vojna bezpečnostných zložiek

Manipulatívne tvrdenia o premene Slovenska v policajný štát a špekulácie o údajnej vojne bezpečnostných zložiek v sebe spájajú takmer všetky z vyššie zmienených naratívov. Snažia sa ľudí presvedčiť o údajnom úpadku právneho štátu na Slovensku, ktorý má strieďať práve ten policajný na čele s prezidentkou Čaputovou a premiérom Ódorom, ktorí sa pomocou polície, jej šéfa Štefana Hamrana, NAKA a ÚŠP majú pokúšať o likvidáciu opozície, protežovanie progresívnych politických subjektov a ovplyvňovanie výsledku nadchádzajúcich parlamentných volieb. Okrem polície sa majú na dosahovaní týchto cieľov vraj podieľať aj „mimovládky“, médiá, justícia, či zahraničné mocnosti a George Soros. Práve zahraničné záujmy sú totiž údajne pre prezidentku aj vládu prednejšie než vlastní občania a dobro Slovenska. Takéto manipulatívne tvrdenia ďalej naštrbujú už tak krehkú dôveru v štátne inštitúcie,

Najpopulárnejšie naratívy šírené politickými aktérmi v monitorovanej vzorke

Najpopulárnejšie naratívy šírené problematickými aktérmi v monitorovanej vzorke

slobodu médií a liberálnu demokraciu, ktorá na Slovensku z roka na rok **upadá**. Zároveň tiež pomáhajú politickým stranám v mobilizácii voličských hlasov, keďže vytvárajú určitý pocit ohrozenia občianskych slobôd, férovosti volieb a národných záujmov, ktoré tieto strany sľubujú spasíť v prípade zvolenia.

Naratív o policajnom štáte sa začal v slovenskom informačnom priestore objavovať už v druhej polovici júla po odvolaní dočasne povereného ministra vnútra Ivana Šimka. Na intenzite však získal až po zadržaní Tibora Gašpara, bývalého policajného šéfa za vlády Roberta Fica a súčasného kandidáta za stranu SMER-SSD. Naratív ako taký ale siaha niekoľko rokov dozadu a opakovane sa dostáva na povrch v súvislosti s novými kauzami. V roku 2021 napríklad tento naratív **ožil** po spustení vyšetrovania bývalého riaditeľa Slovenskej informačnej služby Vladimíra Pčolinského. Už vtedy **kolovali** tvrdenia o údajnej perzekúcii opozície vládou Igora Matoviča, ktorá si dala za cieľ zbaviť Slovensko mafie a korupcie. Skloňoval sa taktiež údajný úpadok právneho štátu a nastupujúca vojna v bezpečnostných zložkách. Súčasná situácia tak znovu ukazuje schopnosť problematických aktérov recyklovať naratívy a prispôbovať ich novým okolnostiam. Zároveň tiež dobre reflektuje pretrvávajúce slabiny slovenskej odolnosti voči hybridným hrozbám – nedôveru v štátne inštitúcie. Polícii napríklad aktuálne **neverí** až 46 % ľudí na Slovensku a vláde ich verí len 22 %. Ak sa táto dôvera nezlepší, budú ju rôzni aktéri využívať aj naďalej.

Keďže sa v auguste šírili naratívy o policajnom štáte hlavne v súvislosti s Tiborom Gašparom a stranou SMER-SSD, väčšinu z najpopulárnejších príspevkov politických aktérov k tejto téme tvoria práve posty strany a jej členov. Z celkových 26 príspevkov politických aktérov, ktoré sa v rámci monitorovanej vzorky venovali tejto téme patrilo SMERu-SSD a jeho predstaviteľom až 20. Najčastejšie sa k téme vyjadroval predseda strany Robert Fico. Zo spomenutých 20 príspevkov bola až polovica publikovaná práve z jeho účtu. Okrem neho tému v rámci SMERu-SSD úspešne komunikovali aj Robert a Erik Kaliňák. Mimo SMERu-

SSD spomínali policajný štát ešte Tomáš Taraba zo strany SNS - Život NS, Matúš Šutaj Eštok z Hlasu-SD a Milan Mazurek z Republiky. Naopak, medzi problematickými aktérmi si tento naratív nezískal veľkú popularitu, z 24 príspevkov v rámci skúmanej vzorky, ktoré spomenuli policajný štát či vojnu v polícii sa mu venovalo iba päť, z toho dva patrili Eduardovi Chmelárovi, ktorý **pracuje** ako poradca podpredsedu parlamentu Juraja Blanára zo SMERu-SSD.

V príspevkoch SMERu-SSD a jeho predstaviteľov sa naratív policajného štátu najčastejšie skloňoval v spojení s obvineniami prezidentky a vlády z „kriminalizácie“ slovenskej opozície a pokusov o jej „likvidáciu“. Tieto obvinenia sa objavili až v 19 z celkových 26 príspevkov. V jednom zo svojich videí napríklad **Robert Fico** tvrdí, že prezidentka Čaputová a premiér Ódor museli o zásahu na Gašpara vedieť, „čím sa prihlásili ku kriminalizácii slovenskej opozície.“ Ďalej tiež celú kauzu označuje za „oficiálny útok oficiálnej štátnej moci na opozíciu“.

Robert Fico · 12 August at 10:54 · 🌐

3 ROKY STARÉ VECI VYTAHÚJÚ 6 TÝŽDŇOV PRED VOĽBAMI, LEBO NEVEDIA, AKO NÁS ZNIČÍ, ALE MY SA POBIJEME!

Aj tí, čo nerozumeli odchodu ministra Šimka po konflikte so zločincami na NAKE museli pochopiť. Rozkaz z progresívneho prezidentského paláca znel jasne: „Smer musíme poraziť“ a keď to nevieme, tak ho musíme fyzicky zničiť.“

Máte smolu páni na NAKE, už ste nás vytrénovali za posledné tri roky tak, že každý váš ďalší primitívny a tupý útok kopírujúci mentalitu policajného prezidenta Hamrana nás posiluje na ceste k víťazstvu.

Ako sa hovorí, bič pleska na konci a my sa vzdáť nechystáme ani náhodou, no váš čas na zverštvá sa voľbami tak či tak skončí a potom dôjde na spravodlivosť.

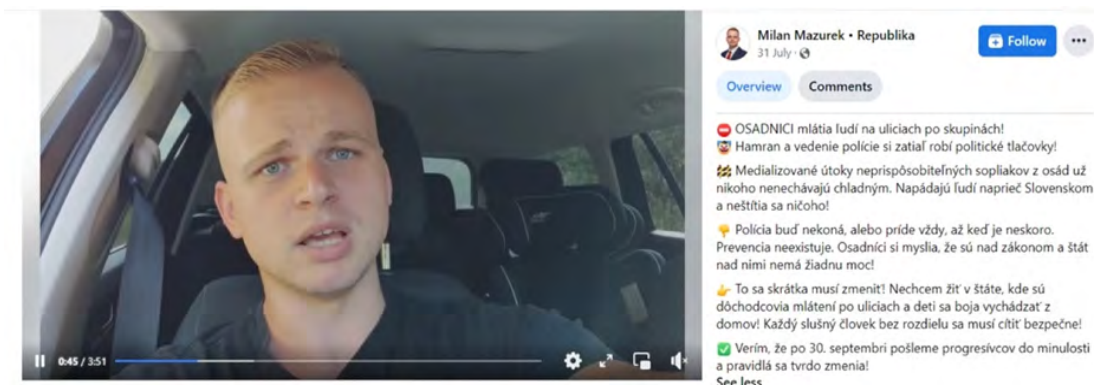
SLOVENSKÁ SOCIÁLNA DEMOKRACIA

SMER SLOVENSKÁ SOCIÁLNA DEMOKRACIA

18K · 2K comments · 1.8K shares

Like · Comment · Share

Facebooková stránka Robert Fico

Facebooková stránka Milan Mazurek • Republika

V príspevkoch súvisiacich s témou policajného štátu sa tiež často objavovali útoky na prezidentku a úradnícku vládu, vrátane **obvinení** Zuzany Čaputovej a Ľudovíta Ódora z organizovania údajného „policajného prevratu“ a snáh o „likvidáciu opozície“. Zuzana Čaputová bola tiež opakovane spájaná so zahraničnými aktérmi. Medzi populárnymi videami sa objavili pomenovania typu „Sorosova Čaputová“ či **zhodnotenia**, že „Sorosove organizácie povedali, že Šimečka musí byť“, a preto je perzekuovaná opozícia a protežovaní „progresívci“. V **spojení** s pomerne silnou vierou v konšpiračné teórie dané tvrdenia medzi ľuďmi očividne rezonujú, ale zároveň ďalej prehľbujú náchylnosť na konšpiračné myslenie.

Milan Mazurek vo videu tiež spomenul prenasledovanie opozície a zväzovanie rúk polície politickými predstaviteľmi a policajným šéfom. Zároveň **varoval**, nech ľudia nečakajú, že s tým „progresívna Čaputovej vláda“ niečo urobí a vyzval ich, aby nenaleteli týmto „politickým progresívnym sľubom a mediálnej agende“.

Spomedzi problematických aktérov pracoval s naratívom policajného štátu usilujúceho o perzekúciu opozície hlavne Eduard Chmelár, ktorý zverejnil dva z celkovo piatich príspevkov k tejto téme. V jednom z nich tiež **dospieva** k záveru, že zadržanie Gašpara nie je nič iné ako „prenasledovanie a zastrašovanie opozície“. Slovenskú justíciu jedným pritom prirovnáva k tej bieloruskej. V ďalšom príspevku zase vinu za celú situáciu a údajný „rozklad štátu“ **pripisuje** prezidentke Čaputovej.

Vzhľadom na blížiacu sa parlamentnú voľbu prepájal tému policajného štátu s údajnými pokusmi o manipuláciu volieb mnohými politickými aktérmi z opozičného spektra. Práve „policajný prevrat“ a „kriminalizácia“ opozície majú byť dôkazom takýchto pokusov. V jednom z príspevkov napríklad **Robert Fico** reaguje na súčasné dianie v polícii zhodnotením, že „prezidentke Čaputovej sa rozpadá štát pod rukami a obavy z manipulovania výsledkov volieb vo verejnosti narastajú“.

„Kauza“ sudkyne a novinárky

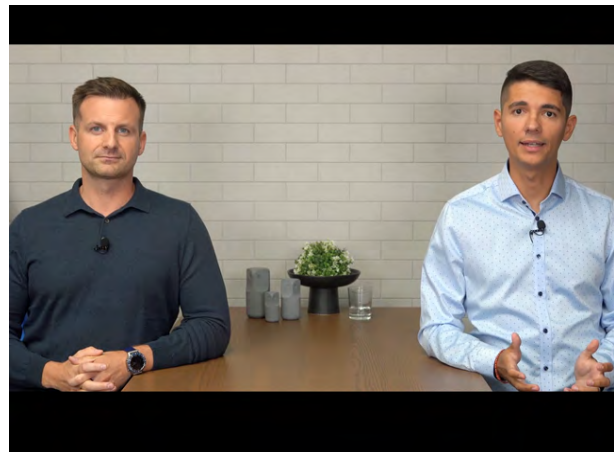
Druhou najpopulárnejšou témou sa stala „kauza“ konfliktu záujmov na základe vzťahu sudkyne špecializovaného súdu Pamelý Záleskej a investigatívnej novinárky Denníka N Moniky Tódovej. Vznikla na základe videa bývalého kontroverzného bývalého novinára Martina Daňa, ktorý zverejnil video zo spoločnej dovolenky týchto dvoch žien. K údajnému konfliktu záujmov sa **vyjadrila** sama novinárka, ako aj sudkyňa, ktorá si **vyžiadala** stretnutie na Súdnej rade SR, aby vyvrátila dezinformácie šíriace sa informačným priestorom. Konflikt záujmov obe popreli, pričom sa Tódová v rovine vyriešenia situácie ešte pred medializáciou „kauzy“ prestala venovať veľkej časti investigatívnej práce, k čomu sa **vyjadril** aj šéfredaktor Denníka N - Matúš Kostolný.

Dvoma hlavnými naratívami spojenými s touto témou sa stali zneužívanie súdnictva a podkopávanie dôvery v nezávislé médiá, s cieľom znižovania už tak nízkej dôveryhodnosti v tieto inštitúcie. Problematické zdroje sa venovali téme koordinovanejšie a často zdieľali vyjadrenia politických aktérov, ktorí v téme získali výrazne vyšší dosah. Najpopulárnejším príspevkom v monitoringu celého augusta, ktorý získal 28,9 tisíc interakcií, sa stalo video **Roberta Fica**, ktorý sa venuje práve tejto téme a výrazne ju v informačnom priestore spopularizoval.

Podrývanie nezávislosti sudkyne Záleskej sa konalo vo viacerých rovinách, pričom hlavnou témou boli údajné úniky zo spisov rôznych korupčných káuz, o ktorých mala novinárka Tódová následne písať (napr. **Štefan Harabin vo vysielaní Televízie Slovan**). **Luboš Hrica** v publikovanom videu tvrdil, že Záleská „ako sudkyňa má prístup k spisom, o ktorých [Tódová] na druhý deň píše.“ Následne sa pýta, ako je možné že: „na dennej báze... unikali informácie z vyšetrovacích spisov priamo do Denníka N“. Advokát Tibora Gašpara, Marek Para, zase podľa Facebook stránok **Veci Verejné** a **InfoVojna** tvrdí, že „nikdy nedochádzalo k únikom zo spisov pokiaľ na Špecializovaný trestný súd neprišla Záleská“.

Na základe týchto tvrdení taktiež podal na sudkyňu podnet na disciplinárne konanie.

Nezávislosť rozhodnutí sudkyne boli taktiež opakovane napádané, najmä v súvislosti so známymi a medializovanými korupčnými kauzami. Sudkyňa bola kritizovaná politikmi najmä za rozhodnutia v prípade bývalého policajného prezidenta Lučanského a bývalého špeciálneho prokurátora Kováčika, ktorí boli vo funkciách za vlády strany SMER-SSD. Napríklad stránka **InfoVojna** zdieľala vyjadrenie Ľuboša Blahu, v ktorom tvrdí, že: „Záleská bez vypočutia svedkov protistrany poslala Dušana Kováčika na 14 rokov do basy“ alebo „poslala do väzby nevinného Milana Lučanského - toho Milana Lučanského, do ktorého Tódová v Denníku N nechutné útočila. Náhoda?“. Záleská mala podľa videa stránky **Erik Kaliňák** „inštruovať mafiána Zemáka, ktorý poslušne slúži na vyrábanie politických káuz SMERu“.

Facebook stránka Erik Kaliňák

Zatiaľ čo relevantná diskusia týkajúca sa možného konfliktu záujmov by bola na mieste, naratívy problematického, ako aj politického spektra sa posúvajú do rovín konšpiračných teórií a útokov na novinárku a sudkyňu. Cieľom je spochybňovanie rozsudkov, ktoré boli v mnohých prípadoch potvrdené súdmi vyšších stupňov a navádzanie pocitu, že sa korupčné kauzy v minulosti nediali. Medzi naratívami sa nachádzajú okrem útokov aj viktimizácia politických strán alebo jednotlivcov a atakovanie liberalizmu. Sudkyňa Záleská bola napríklad **Robertom Ficom** nazývaná ako „elitná opozíciu zatvárajúca sudkyňa“ či „sudcovská

ozruta“ a novinárka Tódová ako „elitná liberálna novinárka“ či „novinárska obluda“. **Tomáš Taraba** zase využíva naratív iného, politického vplyvu a novinárku so sudkyňou nazýva „Čaputovej dievčatá“.

Diskusia sa okrem útokov na justičný systém a osobu sudkyne Záleskej sústredila aj na médiá, ktoré sú témou politického diskurzu dlhodobo. **Erik Kaliňák** vo videu napríklad vykresľuje údajné kontakty, ktoré mali fungovať naprieč rôznymi justičnými inštitúciami, pričom „reklamné oddelenie“ im mala poskytovať novinárka Tódová, ktorú „preberali denníky SME.sk a Aktuality ako nekritické ovečky“. **Hrica Lubos** zase útočí na novinárku a hovorí, že má „od objektívnej žurnalistiky príliš ďaleko ale veľmi blízko k manipulatívne ovplyvňovaniu volieb“.

Objavili sa aj obvinenia z korupcie, a to najmä v súvislosti s bytom, ktorý vlastní novinárka so svojim bývalým manželom v centre Bratislavy. Tento naratív využil aj kandidát za ĽSNS **Miro Heredoš**, ktorý vo videu stojí pred domom novinárky, tvrdí: „Je čas aby pani Tódová začala vysvetľovať. Kto je? Kto ju platí? Kto jej kúpil bývanie? Či Denník N vypláca financie alebo výplaty aj nejakými inými spôsobmi.“

! TÓDOVÁ, JE ČAS VYSVETĽOVAŤ ! Takže priatelia, bol som to osobne pozrieť a odchodiť na Slavine - na vlastné oči, aby ste to so mnou všetci...

Facebook stránka Miro Heredoš

Médiá boli v téme osočované za nedostatok a oneskorenie reakcií. **Luboš Blaha** podľa stránky **SMER-SSD** tvrdí, že „liberálne médiá to tri dni zatŕkali“, „kryjú mafiu, ktorá ovládla justičný a policajný systém“ a priamo podsúva nedôveru v nezávislé médiá keď hovorí: „Tým ukázali celému Slovensku, že sa im nedá veriť. Nikomu z nich.“ Podobnú kritiku médiám vyslovili aj **Eduard Chmelár** alebo kontroverzná právnička

Laššáková, ktorú citovala stránka **InfoVojna**. Stránka **Prinášame nádej** na podkopávanie dôvery využíva sparodované video sudkyne Záleskej a v popise označuje „KLAMSTVÁ ako pracovnú metódu tzv. mienkotvorných médií“. Na margo objektivity médií moderátorka **Šimkovičová** z **Televízie Slovan** hovorí: „Tá tu už dávno nie je. ... Nejaká objektivita médií tu nebola a asi ani nebude po tejto kauze. I keď odkrýva mnohé.“

Facebook stránka InfoVojna

Množstvo príspevkov vo vzorke hovorilo o vzťahu medzi sudkyňou a novinárkou ako o partnerskom, čo viedlo k objavovaniu anti-LGBTI naratívov nekorektného charakteru. **Robert Fico** napríklad hovorí, že „v posteli sa dá vybaviť všetko“ a pýta sa: „Ako sa tvoria rozsudky samosudkyne Pamely Záleskej? Kto ich píše? Vznikajú v posteli? V spoločnej posteli?“. **Luboš Blaha** podľa stránky **SMER-SSD** nazýva coming-outy „trápne“ ale po „Tódovej coming oute“ mu jeho slovami „ustrelilo dekel“.

Kto je terčom atakov?

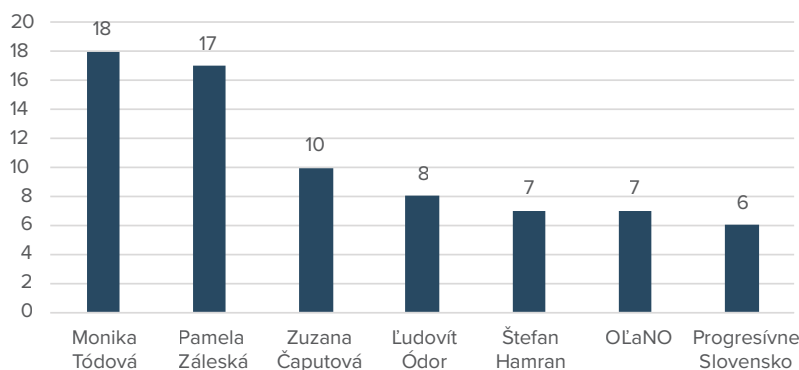
Zatiaľ čo v príspevkoch politických aktérov sa negatívne najčastejšie spomínala prezidentka Čaputová, policajný šéf Hamran a premiér Ódor, medzi problematickými zdrojmi to boli Monika Tódová a Pamela Záleská. Toto rozloženie zodpovedá aj popularite naratívov o policajnom štáte a téme priateľstva Tódovej a Záleskej naprieč politickými a problematickými zdrojmi. Prvá téma rezonovala viac medzi politikmi, druhá medzi problematickými aktérmi. Jedným z dôvodov je silnejší politický náboj naratívov spojených s policajným štátom a väčší mobilizačný potenciál, ktorý v sebe pred blížiacimi sa voľbami ukrýva.

Medzi negatívnymi zmienkami v príspevkoch politických aktérov sa tiež často vyskytli strana Progresívne Slovensko (PS) a jej líder Michal Šimečka. Rovnako ako v minulých voľbách sa aj teraz stávajú terčom negatívnych kampaní a prostriedkom, ktorým sa opozičné strany vymedzujú voči liberalizmu a progresivizmu.

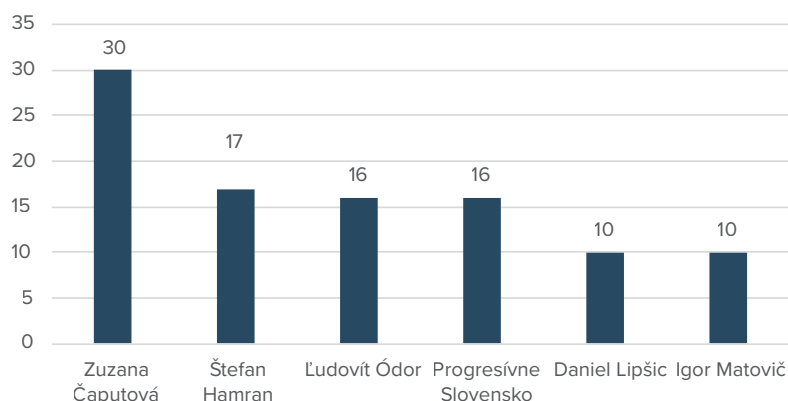
Aj keď nie je ani kauza Moniky Tódovej a Pamelu Záleskej úplne očistená od politického náboja a bola spomínaná aj politickými aktérmi, viac zarezonovala medzi problematickými zdrojmi. Prispieť k tomu mohla aj menšia zložitosť tejto témy oproti naratívu o policajnom štáte a vojne v polícii. Zároveň už predchádzajúce monitoriny GLOBSECu ukázali, že problematickí aktéri sa často venujú téme slobody a ne/zaujatosti médií.

Spojnicou medzi oboma skupinami aktérov je silne negatívne ladená diskusia o prezidentke Čaputovej, ktorá už od svojho zvolenia čelí útokom širokej škály aktérov, čo dokazuje aj **GLOBSEC monitoring volieb** vyhotovený dva mesiace pred jej ohlásením, že nebude opätovne kandidovať. Aj po tomto vyhlásení však býva pravidelne terčom rodovo ukotvených urážok, nenávisťných prejavov a osočení z uprednostňovania záujmov cudzích mocností, „mimovládiek“, „progresívcov,“ či Georgea Sorosa.

Počet negatívnych zmienok problematickými aktérmi

Počet negatívnych zmienok politickými aktérmi

Metodológia

Výsledky monitoringu pozostávajú z dát získaných v období 29.7. a 25.8. 2023 z monitorovacích nástrojov CrowdTangle a Gerulata Technologies naprieč dvomi skupinami sledovaných Facebook stránok – *Problematické zdroje* a *Politickí aktéri*.

Skupina „*Problematické zdroje*“ pozostáva zo 158 stránok, ktoré organizácie *konspiratori.sk*¹ a *Gerulata Technologies*² zadefinovali ako stránky šíriace sporný obsah, ktorý definujú okrem iného ako obsah šíriaci dezinformácie, konšpiračné teórie, pro-kremeľské naratívy, extrémizmus a podobne. Tieto stránky boli doplnené o stránky, ktoré takýto obsah pravidelne zdieľajú a majú výtlak, ktorý sa dá považovať za relevantný v kontexte Facebooku v slovenskom jazyku. V skupine sa okrem stránok publikujúcich v slovenskom jazyku v zozname nachádzajú aj stránky publikujúce v českom jazyku s dosahom na slovenské publikum. V skupine sa však nenachádzajú politické subjekty.

Skupina „*Politickí aktéri*“ je súhrnom všetkých politických subjektov, politikov ako aj politických strán, ktoré v súčasnosti figurujú v Národnej rade SR alebo do nej kandidujú v predčasných parlamentných voľbách. Medzi monitorované účty boli zaradení rovnako politickí aktéri, ktorí v monitorovanom období pôsobili ako ústavní činitelia Slovenskej republiky alebo sú poslancami Európskeho parlamentu za Slovenskú republiku. Nakoľko nástroj od *Gerulata Technologies* nemonitoruje súkromné profily, správa sa zameriava výhradne na verejné Facebook stránky a profily politických aktérov. V skupine sú monitorované len príspevky publikované v slovenskom jazyku.

V monitorovanom období boli v skupine „*Problematické zdroje*“ zoradené príspevky publikované na sociálnej sieti Facebook podľa počtu interakcií (súčet reakcií, komentárov a zdieľaní bez ohľadu na typ interakcie). Zo vzorky

bolo vybraných top 20 príspevkov, ktoré boli vyfiltrované od príspevkov nerelevantných k téme voľby a kvalitatívne zhodnotené z pohľadu dosahu a šírených tém. V skupine „*Politickí aktéri*“ boli v sledovanom období zoradené všetky príspevky na slovenskom Facebooku podľa počtu interakcií a následne z nich bolo vybraných top 20 príspevkov, ktoré pridali politickí aktéri a ktoré sa týkali spoločenskej, politickej alebo ekonomickej situácie na Slovensku alebo priamo voľieb.. Príspevky zo vzorky každej skupiny boli diskurzívne analyzované a opísané v obsahu tejto správy.

Grafické znázornenia využívajú dáta pre jednotlivé príspevky z rovnakého monitorovacieho obdobia. Medzi tieto dáta zaraďujeme počet interakcií, reakcií, komentárov či zdieľaní získané z monitorovacích nástrojov. Zároveň sú pre grafické znázornenia využívané dáta počtu zmienok rôznych aktérov, politických či nepolitických, získané diskurzívnou analýzou jednotlivých príspevkov.

V prípade príspevkov, kde figuruje URL adresa na webovú stránku, je analyzovaný príspevok tak, ako je zobrazený na sociálnej sieti Facebook bez skúmania obsahu daného odkazu. V prípade Facebook videí je diskurzívne analyzovaných prvých 5 minút obsahu videa. V prípade, že ide o záznam zo živého prenosu, monitorovaných je prvých 5 minút od začatia obsahu prenosu či diskusie.

Účelom tejto analýzy je sprostredkovať kvalitatívny ako aj kvantitatívny pohľad do príspevkov a na aktérov, ktorí naprieč skupinami získavajú na sociálnych sieťach v predvolebnom období najväčšie množstvo pozornosti od užívateľov Facebooku na Slovensku a ponúknuť tak obraz o tom, ktoré stránky, aktéri, témy, naratívy a tvrdenia majú najväčší dosah.

1 <https://konspiratori.sk/zoznam-stranok>

2 <https://blog.gerulata.com/russian-propaganda-network-in-slovakia/>